ב"ה

לוח יומי
הלכה למעשה

עם פרטי ההלכות והמנהגים
ניתל ה'תשפ"ב

יו"ל על ידי
בד"צ דק"ק קראון הייטס
כאן צוה ה' את הברכה

ניתל

ליל ש"ק כ"א טבת

יש לסיים שיעורי הלימוד (כולל חת"ת ורמב"ם, שנים מקרא ואחד תרגום וכו') לפני שקיעת החמה. באם לא סיימם עד אז, אפשר להשלים אחרי חצות הלילה. שנים מקרא אפשר להשלים גם ביום השבת קודש בבוקר.

הלשון ניטל **רמז** להעדר. וי"א "ניתל" – מלשון (נתלה) תלוי. והוא זמן לידת (פי' ניטל, נאטאל – ברומית) אותו האיש[164].

מנהג ישראל אשר תורה היא – וכן הוא גם מנהגנו[165] – שבליל ניטל [משקיעת החמה ואילך] אין לומדים[166] עד חצות הלילה. והטעם "כדי שלא להוסיף חיות"[167]. ובמק"א נתבאר "שהכוונה ב"לא להוסיף חיות" – הוא בו ובההולכים בשיטתו עתה"[168].

קביעותו לא ע"פ מנין בני ישראל אלא ע"פ מנין אומות העולם. וא"כ יש להתחשב עם מנין אומות העולם הנוהג במקום דוקא. ובכל מדינה צריך להיות בליל אידם דמדינה זו בזמן הזה, ע"פ לוח האינם יהודים שבמדינה (ביום כ"ה דעצעמבער בארצות הברית, ע"פ מנין המדינה כאן)[169].

כיון שענין ביטול לימוד תורה חידוש גדול הוא, אין לך בו אלא חידושו, ולכן אין לבטל אלא לילה אחד.

ערבית: קבלת שבת וערבית בשעה מוקדמת יותר מהרגיל. כמובן, קריאת שמע צריכה להיות אחרי צאת הכוכבים. אבל תוך י"ב חודש ובעל יארצייט לומד משניות בסוף התפילה כרגיל[170].

קידוש: מצוה מן המובחר לקדש סמוך לתחילת כניסת השבת בכל מה שאפשר. ויש לו לקדש מיד בבואו מבית הכנסת. נזהרים שלא לקדש בשעה השביעית (5:56-6:56 כאן).

סעודות שבת: זמירות וניגונים כרגיל עם סיפורי צדיקים (ללא דברי תורה).

ע"ד הנהגת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע בליל ניטל וההוראה מזה

---

164) בנוגע להזכרת שמו של אותו האיש – ראה שו"ת באתרא דרב סי' יח'תרכא.

165) וכן יש לחנך הילדים בקיום מנהג זה (באופן הרצוי, ולא ח"ו לבטל זמנם). אך אין צריך למחות במי שלומד, ובפרט אצל אלו שלא נתפשט אצלם מנהג זה. ראה בארוכה בשו"ת באתרא דרב סי' יב'תז.

166) גם ענייני ניטל – ראה שו"ת באתרא דרב סי' יב'שלג.

167) ועוד טעמים בשם גדולי ישראל הובאו בספרי טעמי המנהגים, וגז' באג"ק חי"ד ע' שנא. וראה גם לקו"ש חט"ו ע' 554.

168) הביאור בזה, איך יתכן שלימוד התורה יגרום לתוצאות בלתי רצויות – עיי"ש באג"ק.

169) ואם יש ביניהם מנהגים שונים בזה, לנהוג בהנ"ל בלילה שאז חוגגים רוב האינם יהודים, ז.א. באותה הלילה שנתקבלה על רוב האינם יהודים. וראה ספר השיחות תש"נ ח"א ע' 192 בהערה.

170) וכן מעשה רב במוצש"ק, אור לי"ז טבת, תשמ"ט. וככל הנראה גם באור לי"ט טבת תשכ"ה.

– ראה שיחת ש"פ וישב תש"נ[171]. ושם: "דערפון האט מען אויך א הוראה (ונתינת כח) בנוגע לפועל ווי אויסצונוצן דעם זמן פון "ניתל" – ניט זיין כבטל ח"ו (כדי לא להוסיף חיות), נאר **לתועלת** – ובפרט דורך צוגעבען אין עניני חכמה . . אדער אויך מוסיף זיין אין צדקה וחסד, אדער אין הנהגת הבית וכיו"ב." ועיי"ש בהמשך[172].

לימוד חסידות בליל ניטל – ברשימה מחורף תרצ"ה (בווין) שגם דא"ח לא הי' כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע לומד בליל ניטל. וגם לא למיגרס[173].

מותר לקרוא סיפורי חסידים[174].

לענין מצות עונה בליל ניטל – ראה בהערה[175].

מן הדין, מותר לשחק שחמט בשבת. ויש להזהר שלא למיין הכלים אחרי המשחק משום בורר. אבל הגדולים נמנעים מלשחק בשבת משום ביטול תורה. וגם בניטל אינו מתאים לשחק שחמט בשבת מחמת הרגש קדושת השבת[176].

שנה חדשה

בקשר לשנה חדשה למספרם – ראה המצויין בהערה[177].

---

171) סה"ש שם.

172) בנוגע לנסיעה [ובשבת – להיות] על הציון – ראה שו"ת באתרא דרב סי' יב'תפג.

173) וכשחל בליל ש"ק, אמר המאמר למחרת בבוקר. וראה גם היכל מנחם ע' רסח. אבל ראה ברשימה מכ' כסלו תרצ"ג. ולהעיר משיחה קצרה שנאמרה בליל ג' דחנוכה תש"נ.

174) כן המנהג בכ"מ, וכן נהג הר"י ע"ה ווינבערג בשידור ברדיו, ומפי השמועה שהיה ע"פ הוראה – ראה עוד בשו"ת באתרא דרב סי' ב'רנב. ובארוכה, בקובץ העו"ב דש"פ יתרו תשפ"א.

175) ראה אג"ק חי"ב ע' תכד. ואם חל בו ל"ט – מחלוקת בדבר וכדאי לחכות אחרי חצות.

176) ראה שו"ת באתרא דרב סי' יח'תלו.

177) ראה ברשימת היחידות למר קלמס, עצת הרבי תנחני ע' 79. [וראה עד"ז אהלי יעקב הוסיאטין ע' קכ]. ולהעיר מהר"ד של חלוקת דולרים לצדקה ג' טבת תש"נ (יום האחרון של שנת 1989 למנינם).

וראה שו"ת באתרא דרב סי' ו'שכח בנוגע לאיחולים לנכרי.